

अज्ञानानुविद्धता (ajñānānuviddha-tā) *f.* the state of being penetrated by nescience न च एवमज्ञानानुविद्धतया भ्रमस्य प्रतीत्यापत्तिः मृदनुविद्ध-तया घटस्थेवेति वाच्यम् AdvaiSi. 546. 5.

अज्ञानानुवृत्ति (ajñānānuvṛtti) *f.* continuity of nescience भावकार्यम् ...प्रत्युपादानत्वेनाज्ञानानुवृत्त्यापातात् Nyāyāmr. 638B. 8.

अज्ञानानुवेध (ajñānānuvedha) *m.* penetration of nescience यथा शुद्धत्वादिना रूपाद्यनुवेधः तथा जडत्वादिनाज्ञानानुवेधः GuruCandr. ii. 365. 16; यथा शुद्धत्वादिना रूपाद्यनुवेधः तथा जडत्वादिना अज्ञानानुवेधोऽस्त्येव LaCandr. 546. 23.

अज्ञानानुसंधान (ajñānānusandhāna) *n.* remembrance or recollection of ignorance न च जिज्ञासितस्य सहसैव ग्रहणेऽप्यजिज्ञासितस्य चिरातिवृत्त-स्याज्ञानानुसंधानानुपपत्तिः NyāyKu. 79. 9.

अज्ञानान्तर (ajñānāntara) *n.* another nescience भेदस्य भेदान्तरान-पेक्षत्वदज्ञानसंबन्धस्याप्यज्ञानान्तरसंबन्धानपेक्षत्वात् PañcPra. 58. 3; एकाज्ञाना-भावेऽपि अज्ञानान्तराणां तत्र भावात् IṣṭaSi. 64. 15; अनादि च अज्ञानम्, न च अज्ञानान्तरमिच्छसि IṣṭaSi. 84. 2; न हि तस्यानुमानप्रमेयस्याज्ञानस्यावारकं भावरूपमज्ञानान्तरमस्ति NitiMā. 22. 17; आरोपितत्वे पूर्ववदज्ञानान्तरारोपोपगमा-दनवस्था NyāySu.(Ja.) 62A. 1 (on i. 1. 1); 62A. 3 (on i. 1. 1); किन्तु ... मूलाज्ञानस्यावस्थाभेदरूपमज्ञानान्तरमिति तन्नाश एवाभिभवः SiddhāLeSam. 136. 7; अज्ञानान्तरनिबन्धनं च प्रयोजनं प्रतिबन्धाति इति किमनुपपन्नम् AdvaiSi. 488. 2.

अज्ञानान्तरत्व (ajñānāntarā-tva) *n.* the state of being a different nescience ज्ञप्तिविरोधित्वेनानुभूयमानस्याज्ञानान्तरत्वापातात् Nyāyāmr. 338A. 8.

अज्ञानान्तरसम्बन्ध (ajñānāntara-sambandha) *m.* relation with another nescience ब्रह्माज्ञानपक्षेऽपि...अज्ञानसम्बन्धोऽपि ब्रह्मणोऽज्ञानसम्बन्धद्वारक एव, न ब्रह्मद्वारकः। नाप्यज्ञानान्तरसम्बन्धद्वारकः PañcPra. 58. 2.

अज्ञानान्तराभाव (ajñānāntarābhāva) *m.* absence of another nescience न चाज्ञानस्यापि भेदेऽन्तर्भावः अज्ञानान्तराभावात् IṣṭaSi. 369. 18.

अज्ञानान्तरितत्व (ajñānāntarita-tva) *n.* the state of being separated by nescience अज्ञानान्तरितत्वेन संप्राप्त्यक्तयोः पुनः। याथात्म्यज्ञानतो नान्य-त्पुरुषार्थयि कल्पते BrĀraUBhVā. (Sambandha.) 888.

अज्ञानान्तर्गहन (ajñānāntargahana) *n.* the inner forest of nescience अज्ञानान्तर्गहनपतितानात्मविद्योपदेशैश्चातुं लोकान्...शोभोर्भूतिश्चरति सुवने Śaṅka-DigVi.(Mā.) 4. 60.

अज्ञानान्ध (ajñānāndha) *adj.* blind with ignorance अज्ञानान्धस्य लोकस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया। चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै पाणिनये नमः PāṇiSi. 59; VarāP. 187. 79; भगवन् ... ज्ञानं च ... अज्ञानान्धप्रदीपकम् ... मां बोधयितुमर्हसि PañcRā.(Nā.) i. 1. 17; i. 1. 83; अज्ञानान्धमबान्धवम् ... मा मां मुञ्च महेश Subhāsi. 3522; अज्ञानान्धस्य देवेश प्रकाशं मे निदर्शय KathāKau. 1. 6; सुदर्शन...। अज्ञानान्धस्य मे देव विष्णोर्मर्गं प्रदर्शय BrBrahmaS. i. 2. 99.

अज्ञानान्धक (ajñānāndha-ka) *adj.* blind with ignorance कथयामि ते। सारभूतं च तत्त्वानामज्ञानान्धकलोचनम्। ... परमात्मस्वरूपम् BrahmVaiP. i. 28. 11.

अज्ञानान्धकार (ajñānāndhakāra) *m.* darkness of ignorance भवे यस्य कस्यापि प्राणिनोऽज्ञानान्धकारमग्नस्य यस्तत्त्वात्त्वव्याक्तिं दर्शयति स एव गुरुः Kumā-PraPra. 65. 17.

अज्ञानान्धजन (ajñānāndha-jana) *m.* person blinded by ignorance अज्ञानान्धजनानां यो मोहान्धतमसं मुनिः। निराञ्जिकीर्षुः ĀdiP. 1. 8; DeviBhāP. xi. 1. 12.

अज्ञानान्धतमस (ajñānāndhatamas) *n.* dense darkness of ignorance यच्छ्रुतं व्यासवक्त्रेण ब्रह्मखण्डमनुत्तमम्। अज्ञानान्धतमोऽन्धं सि ज्ञानवर्त्मप्रदीपकम् BrahmVaiP. i. 2. 3; ii. 36. 101; अज्ञानान्धतमोऽन्धतमम्। ... मां सुवर्त्म प्रदर्श्य PañcRā.(Nā.) ii. 4. 17; श्रीहेमचन्द्रप्रभोरज्ञानान्धतमःप्रचारहरणं मात्रादृशां मादृशां। ...विश्वविबोधनाय भवतात् PrabhāC. 212. 6.

अज्ञानान्ध्य (ajñānāndhya) *n.* darkness of ignorance अज्ञानान्ध्य-विहन्ता विरचितविज्ञानपङ्कजोलासः। मानसगणतलं मे भासयति श्रीनिवासगुरुभानुः SvātmNi. 156.

अज्ञानान्य (ajñānānya) *adj.* other than nescience यदि चाज्ञानान्यस्य परिणामिन एव परिणामावच्छेदेन तादात्म्यं जायते GuruCandr. i. 53. 24; ज्ञान-मज्ञानान्यस्य नोच्छेदकम् GuruCandr. ii. 148. 20.

अज्ञानान्यत्व (ajñānānya-tva) *n.* the state of being different from nescience शक्तेरज्ञानान्यत्वे आवरणत्वायोगात् GuruCandr. ii. 155. 22.

अज्ञानान्यावच्छेद (ajñānānyāvachcheda) *m.* delimitation by what is other than nescience अज्ञानान्यावच्छेदेन अज्ञानान्यावच्छेदेन GuruCandr. iii. 31. 16; LaCandr. 587. 43.

अज्ञानापनुत्ति (ajñānāpanutti) *f.* removal or destruction of nescience न ह्यज्ञानापनुत्तेरधिकमपि फलं किञ्चिदस्ति प्रमाणात् SaṁkṣeSā. 4. 7 (ii. 361. 17); 1. 246 (i. 190. 5)

अज्ञानापनुद् (ajñānāpanud) *adj.* dispeller of nescience कर्मणोऽदृष्ट-सामर्थ्यं यद्यज्ञानापनुन्मतम् BrĀraUBhVā. iii. 3. 97.

अज्ञानापराध (ajñānāparādha) *m.* guilt or crime due to ignorance ममाज्ञानापराधः क्षम्यतां विभो PārśvC. 8. 177.

अज्ञानापरादर्श (ajñānāparādarśa) *m.* non-apprehension of ignorance न च जिज्ञासितस्य स्मर[णात्]ज्ञानापरादर्शः NyāyKu. 78. 18; अतस्सतोऽपि ज्ञानस्याज्ञानापरादर्शानुमेयज्ञानवादः NyāyKu. 79. 4.

अज्ञानापरिकल्पन (ajñānāparikalpana) *n.* non-assumption of nescience अज्ञानापरिकल्पने अनुपपत्तिर्नास्ति ŚrūtaPra. iB. 40. 25 (on i. 1. 1)

अज्ञानापात (ajñānāpāta) *m.* contingency of nescience अज्ञानस्य स्वविरोधिज्ञानाभावव्यापकत्वेन मोक्षेऽप्यज्ञानापाताच्च Nyāyāmr. 364A. 6; AdvaiSi. 589. 31.

अज्ञानापोह (ajñānāpoha) *m.* exclusion of non-knowledge अपि चाय-मज्ञानापोहवादी वक्तव्यः Kāśi. ii. 153. 14 (on 5(3). 143)

अज्ञानाप्रायुक्त (ajñānāprayukta) *adj.* not caused by nescience अज्ञानाप्रायुक्तं सत् यज्जन्यं तदन्यत्वे सति कालसंबन्धित्वम् GuruCandr. i. 144. 15; LaCandr. 290. 7; तदकल्पिततया अज्ञानाप्रायुक्ततया GuruCandr. iii. 181. 13; LaCandr. 654. 31; श्रुतिरूप्यादेः ... अज्ञानाप्रायुक्तत्वात् GuruCandr. ii. 314. 22; अज्ञानाप्रायुक्तत्वं तु अज्ञानतल्लेशान्यतरतादात्म्यानापन्नत्वम् LaCandr. 290. 9.

अज्ञानाप्रासक्ति (ajñānāprasakti) *f.* absence of the possibility of (the presence of) nescience साक्षिणि यदज्ञानविरोधित्वमनुभूयते तत्राज्ञाननिवर्तकत्व-निबन्धनम् किं तु स्वविषय इच्छादौ यावत्सत्त्वं प्रकाशादज्ञानाप्रासक्तिनिबन्धनम् AdvaiSi. 590. 23.

अज्ञानाप्रासिद्धि (ajñānāprasiddhi) *f.* absence of the common know-ledge of nescience परेषां तत्त्ववादिताकिंकादीनां तदसिद्धेः अज्ञानाप्रासिद्ध्या तद-प्रासिद्धेः इति वा अर्थः GuruCandr. i. 199. 17.

अज्ञानाब्धि (ajñānābdhi) *m.* ocean of ignorance अज्ञानाब्धेस्तारक-स्तात (शिवः) एव SivLi. 13. 57.

अज्ञानाभाव (ajñānābhāva) *m.* absence or negation of nescience अज्ञानाभावश्चात्मनः कल्पितः स्यात् AitUBh. 275. 11 (on 4. 0); तयोरभावे त्वज्ञानाभावः सर्वेषां समानः IṣṭaSi. 56. 20; अतोऽज्ञानाभावेऽपि भावान्न तत्कार्यता रूप्यादेरिति चेत् IṣṭaSi. 63. 16; 122. 23; 204. 7; गुर्वाकाशादिप्रपञ्चवत् अज्ञाना-भावे यद्यप्यभावः PañcPra. 23. 3; ईश्वरस्याज्ञानाभावात् संसारिणैक्यं तेनानुभूयते Tattvodyo. 4B. 5; विपरीतनिश्चये सति अज्ञानाभावादेव भ्रमानुत्पादात् GuruCandr. i. 285. 6; तेनाज्ञानाभावत्वेन कारणत्वाभावात् GuruCandr. ii. 135. 13; यदज्ञानाभावत्वमज्ञानप्रयुक्ताभावत्वं च तयोरन्यतरत्वं वा ज्ञानप्रयुक्तनिवृत्तित्वम् LaCandr. 175. 4.

अज्ञानाभावतस (ajñānābhāva-tas) *adv.* because of the absence of nescience अज्ञानाभावतः शास्त्रं सर्वं व्यर्थं भविष्यति AnuVyā. 2B. 4 (on 1. 1)

अज्ञानाभावसिद्धि (ajñānābhāva-siddhi) *f.* establishment of the negation of nescience अपरामशत् प्राज्ञेऽज्ञानाभावसिद्धौ चात्मवेदनबोधकश्रुतिर-नवृत्तप्राज्ञप्रकाशं बोधयति LaCandr. 597. 37.

अज्ञानाभावाश्रय (ajñānābhāvāśraya) *m.* substratum of the non-existence of nescience अज्ञानाभावाश्रयचिञ्जानम् ... अज्ञानविशेषणम् GuruCandr. ii. 161. 20.

अज्ञानाभावोपहित (ajñānābhāvopahita) *adj.* conditioned by negation of nescience अज्ञानाभावोपहितचिदाकारवृत्तावज्ञानोपहितचित उक्तप्रति-बन्धकत्वात् GuruCandr. iii. 28. 13 = LaCandr. 586. 21; 776. 39.

अज्ञानाभिगति (ajñānābhigati) *f.* sexual intercourse or cohabitation through ignorance अज्ञानाभिगतौ स्त्रीणां पुंसामनुलोमजस्य च। इमां निष्कृति-मिच्छन्ति BrParāSm. 8. 246.

अज्ञानाभिधान (ajñānābhidhāna) *adj.* called nescience तस्या एव परिच्छिन्नानिर्वाच्यानन्तप्रदेशेष्वज्ञानाभिधानेषु ...प्रतिबिम्बितं तदेव चैतन्यमनन्तजीव-व्यवहारास्पदम् PrakaVi. 3. 25; ज्ञानाभावभ्रान्तिज्ञानतत्संस्कारा एवाज्ञानाभिधानाः VivaPraSam. 25. 11.

अज्ञानाभिन्न (ajñānābhinna) *adj.* not different from (i. e. identical with) nescience अवस्थाशेषाणामज्ञानाभिन्नत्वे एकाज्ञानपक्षक्षतिः AdvaiSi. 487. 12; तमः अज्ञानाभिन्नं जगत्तदानीमप्यासीत् GuruCandr. iii. 155. 18 = LaCandr. 643. 32; ii. 151. 21.

अज्ञानाभिज्ञावरक (ajñānābhinnāvaraka) *n.* veil or covering not different from nescience अज्ञानाभिज्ञावरकस्यैव ज्ञाननाशयत्वादिस्वीकारात् Guru-